మొదటి సినిమా

కళాతపస్వి కె.విశ్వనాథ్

కళాతపస్వి కె.విశ్వనాథ్ గారి గురించి తెలుగువారికి వేరుగా పరిచయం చేయాల్సిన అవసరం లేదు. 'శంకరాభరణం' తో తెలుగు చలనచిత్ర చరిత్రలో ఒక శాశ్వతమైన అధ్యాయాన్ని రచించిన నేటితరం ఉత్తమ దర్శకుడు శ్రీ విశ్వనాథ్ గారి మొదటి సినిమా కబుర్లు ఈ నెల 'కౌముది' లో మీకోసం ప్రత్యేకం. సహజంగా ఇంటర్వ్యూలకి దూరంగా ఉండే విశ్వనాథ్ గారు 'కౌముది' గురించి గొల్లపూడి మారుతి రావుగారి ద్వారా తెలుసుకుని, మేము ఫోన్ చెయ్యగానే ఇంటర్వ్యూకి అంగీకరించారు. ఎన్నో అనూహ్యమైన రికార్డుల్ని సృష్టించిన విశ్వనాథ్‌గారు చాలా సాధారణంగా "నా జీవితం చాలా సాదా సీదాగా గడించింది. ఏవో ఉత్కంఠభరితమైన సన్నివేశాలూ. ఆసక్తికరమైన సంఘటనలూ ఉంటాయని ఆశిస్తే మీరు నిరాశకి గురి కావలసి వస్తుంది. ఐనా 'కౌముది' చేస్తున్న సాహితీ సేవ గురించి విన్నాక మీతో నా మొదటి సినిమా వరకూ జరిగిన జీవనప్రయాణాన్ని పంచుకోవడానికి ఆనందిస్తున్నాను.." అన్నారు. ఆ విశేషాలు ఆయన మాటల్లోనే..

నా పూర్తి పేరు కాశీనాథుని విశ్వనాథ్. నాన్నగారు కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యంగారు, అమ్మగారు కాశీనాథుని సరస్వతీ దేవిగారు. మేము ముగ్గరం సంతానం. నేను పెద్దవాడిని . నాకు ఇద్దరు చెల్లెళ్ళు.. శ్యామలాదేవి, గిరిజాదేవి. మా స్వగ్రామం గుంటూరు జిల్లా , రేపల్లె తాలూకాలోని 'పెదపులివర్రు' అనే గ్రామం. మా తాతగారు పరమ నిష్ఠాగరిష్ఠుడు. మనదేశానికింకా స్వాతంత్ర్యం రాక ముందు జరిగిన సంఘటన..తాతగారు కాంగ్రెస్ వాలంటీర్లకి భోజనం పెట్టారనే నెపంతో బ్రిటిష్ వాళ్ళు ఆయన్ని అరెస్టు చేసి జైలులోపెట్టారు. అందుకు నిరసనగా జైలులో ఉన్నంతకాలం భోజనం ముట్టకుండా కేవలం కొబ్బరినీళ్ళతోనే బ్రతికిన అభ్యుదయవాది. అలాంటి తాతగారికి మనవడిగా పుట్టినందుకు నేను చాలా గర్విస్తున్నాను. వారి సద్గుణాలు అంతగా నాకు అబ్బకపోయినా ఇలాంటి సమయంలో వారిని గుర్తుచేసుకోవడం చాల ముఖ్యమైన విషయం..

నా బాల్యం, ప్రాథమిక విద్య పెదపులివర్రులోనే గడిచినా ఆ వూర్లో ఎక్కువరోజులు నివసించలేదు. అక్కడి నుంచి మా నివాసం విజయవాడకి మారింది. అది ఎలా జరిగిందంటే - మావూరికే చెందిన సముద్రాల రాఘవాచార్యులుగారు (సీనియర్ సముద్రాల) అప్పటికే మద్రాసులో వాహినీ ప్రొడక్షన్స్‌లో ఆస్థాన రచయితగా పనిచేస్తున్నారు. వారు నిర్మించిన దేవత, సుమంగళి, పోతన మొదలైన చిత్రాలకి అప్పటికే రచన చేసి వున్నారు. వారి మూలంగా మా నాన్నగారికి విజయవాడలో వాహినీ ప్రొడక్షన్స్‌కి రీజినల్ మేనేజర్‌గా

ఉద్యోగం వచ్చింది. అందువల్ల మా కుటుంబం అంతా విజయవాడకి షిఫ్ట్ అయింది. నా హైస్కూలు విద్య అంతా విజయవాడలోనూ. కాలేజీ గుంటూరు హిందూకాలేజీ, ఎ.సి.కాలేజీల్లోనూ జరిగింది. నేను బి.ఎస్సీ డిగ్రీ చేసాను. అప్పటికే మద్రాసులో బి.ఎన్.రెడ్డి గారు వాహినీ స్టూడియో నిర్మిస్తున్నారు కొత్తగా. సౌత్ ఈస్ట్ ఆసియాలో అధునాతన సౌకర్యాలతో తయారౌతున్న ఆ స్టూడియో ఎప్పుడూ వార్తల్లో విశేషంగా ఉండేది. డిగ్రీ అయ్యాక నేను ఎక్కడో ఒక చోట ఉద్యోగం చెయ్యాలి. మా మేనమామ గారి సలహాపై నాన్నగారు నన్ను మద్రాసు వాహినీ స్టూడియోలో సౌండ్ విభాగంలో రికార్డిస్ట్‌గా చేర్పించారు. ఆ విధంగా జీవనోపాధికోసమే చిత్రరంగ ప్రవేశం చేశానే తప్ప చిన్నప్పటినుంచీ నాకేదో కళాదృష్టి వుందనీ, పెద్ద దర్శకుడ్నయిపోవాలని కలలు కనే వాడ్ననీ చెప్పలేను. మా అంకుల్ ప్రోత్సాహం వల్లనే ఒక టెక్నిషియన్‌గా నా సినీ జీవితం మొదలైంది.

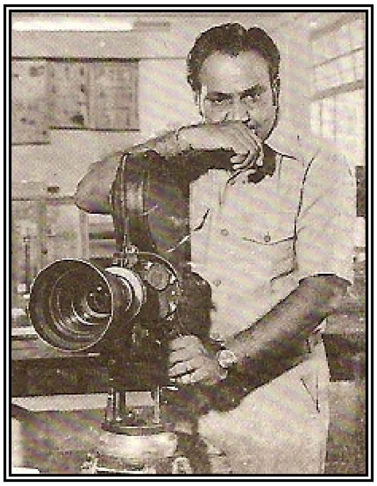

బి.ఎన్.రెడ్డి గారి శిక్షణ ప్రకారం, స్టూడియోలో చేరిన ప్రతి టెక్నిషియనూ కెమేరా, ప్రొజెక్షన్ ఆపరేషన్, లేబొరేటరీ..ఇలా ప్రతి విభాగంలోనూ కనీసం ఆర్నెల్లయినా పనిచేయాలి. అప్పట్లో వాహినీ స్టూడియోలో ఎలా ఉండేదంటే నిర్మాతలు మిగతా విభాగాల టెక్నీషియన్లని ఎక్కడ నుంచీ తెచ్చుకున్నా, ఆడియో విభాగం మాత్రం స్టూడియోకి సంబంధించినదే వాడుకునే వాళ్ళు. ఇందువల్ల వాహినిలో నిర్మాణమైన అనేక చిత్రాలకి సౌండ్ రికార్డిస్ట్‌గా పనిచేసే అవకాశం లభించింది. బి.ఎస్.రామకృష్ణారావు గారు, కె.వి.రెడ్డి గారు, బి.ఎన్. రెడ్డి గారు, తాతినేని ప్రకాశరావు గారు, ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారు లాంటి ప్రముఖ దర్శకుల సినిమాలకి పనిచేసే అవకాశం వచ్చింది. అలానే తెలుగు. తమిళ సినిమాలకి రెండింటికీ కూడా పనిచేసే వాడిని. ఈ క్రమంలో ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారితో నాకు కాస్త ఎక్కువ అనుబంధం ఏర్పడింది.

సౌండ్ రికార్డిస్ట్‌గా ఉంటున్నప్పటికీ సినిమాల్లోని మిగతా విభాగాల గురించీ, ముఖ్యంగా దర్శకత్వ శాఖలో నాకున్న ఆసక్తినీ, నా క్రియేటివిటీని గమనించిన ఆదుర్తి సుబ్బారావు గారు తన సినిమాలకి స్క్రిప్టు అసిస్టెంటు గానూ, అసోసియేట్ గానూ కూడా పనిచేసే అవకాశాన్ని ఇచ్చారు. మూగమనసులు, తేనె మనసులు లాంటి అనేక సినిమాలకి సుబ్బారావు గారి వద్ద దర్శకత్వ శాఖలో పనిచేసాను కొన్ని సినిమాలకి రెండో యూనిట్ దర్శకుడిగా కూడా పనిచేశాను. అప్పుడే నన్ను గమనించిన అక్కినేని నాగేశ్వరరావుగారు 'మీరు మా అన్నపూర్ణా సంస్థలోకి వచ్చేసెయ్యండి. ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు దర్శకత్వశాఖలో పనిచెయ్యండి. తొందరలోనే సొంతంగా దర్శకత్వం చేసే అవకాశం ఇస్తాము..' అని నన్ను ఆహ్వానించారు. ఆ విధంగా వాహినీ స్టూడియోలో సౌండ్ రికార్డిస్ట్ వృత్తినుంచీ అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్‌లో దర్శకత్వ శాఖకి మారడానికి అక్కినేనిగారే ప్రధాన కారణం. అక్కడినుంచీ వారు నిర్మించిన చదువుకున్న అమ్మాయిలు, వెలుగు నీడలు, ఇద్దరు మిత్రులు, డాక్టర్ చక్రవర్తి మొదలైన సినిమాలకి అసోసియేట్‌గా పనిచేశాను.

అన్నమాట ప్రకారమే వారు నిర్మించే 'ఆత్మగౌరవం' సినిమాకి నాకు సొంతంగా దర్శకత్వం వహించే అవకాశం ఇచ్చారు. యద్దనపూడి సులోచనా రాణిగారు, గొల్లపూడి మారుతిరావు గారు కథనందించగా గొల్లపూడి మారుతి రావుగారు, భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ గారు కలిసి సంభాషణలని అందించారు. అది ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నుంచీ నంది బహుమతిని అందుకుంది...

ఇదండీ మొదటి సినిమా వరకూ జరిగిన నా అతి సాధారణ సినిమా ప్రయాణం..

ఇంటర్వ్యూ: కిరణ్ ప్రభ

ప్రముఖ సినీ జర్నలిస్ట్ 'ప్రభు' గారు వ్రాసిన 'స్వర్ణయుగంలో అన్నపూర్ణ' అనే పుస్తకంలో, కె.విశ్వనాథ్ గారి మొదటి సినిమా 'ఆత్మగౌరవం' గురించి పొందు పరచిన కొన్ని విశేషాలని క్రింద పునర్ముద్రిస్తున్నాం. దుక్కిపాటి మధుసూదనరావు గారు స్వయంగా ఆటోగ్రాఫ్ చేసిన ఈ పుస్తకాన్ని 'కౌముది'కి ఆత్మీయంగా అందించిన శ్రీమతి లక్ష్మి తుమ్మల (దుక్కిపాటి గారి కుమార్తె) గారికి మా కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాం.

'ఆత్మగౌరవం 'చిత్రం ద్వారా - అన్నపూర్ణా సంస్థ మరో ప్రతిభావంతుడైన దర్శకుడ్ని పరిచయం చేసింది. ఆయనే కె.విశ్వనాథ్.

అన్నపూర్ణ సంస్థలో పని చేసిన మూడవ దర్శకుడు ఆయన... వరసగా మూడు చిత్రాలకు అసోసియేట్‌గా ఆదుర్తి దగ్గర పనిచేసాక, నాలుగవ చిత్రానికి డైరక్టరుగా 'డాక్టర్ చక్రవర్తి'కి సారధ్యం వహించవలసిన విశ్వనాధ్ - అప్పట్లో తన అధైర్యాన్ని వ్యక్తం చేయటం వల్ల - దాన్ని కూడా ఆదుర్తే డైరెక్ట్ చేయటం జరిగింది.

అన్నమాటను తప్పని అన్నపూర్ణా అధినేతలు - ఆత్మగౌరవాన్ని డైరెక్ట్ చేయమని మళ్ళీ విశ్వనాథ్‌ని కోరారు. ఆ బాధ్యతను ఆయన సంతోషంగా స్వీకరించారు.

"ఇక ఎలాంటి కథ చేయాలి?" - అనే విషయం చర్చనీయాంశమైంది.

"ఇంతవరకూ ఫామ్లీ డ్రామాతో కూడిన సెంటిమెంటల్ సినిమాల్నీ - సీరియస్ చిత్రాల్నీ తీశాం కనుక - కొత్తదనం కోసం, ఇప్పుడు కాలేజీ స్టూడెంట్స్‌తో ఫుల్ లెంగ్త్ రొమాంటిక్ కామెడీ తీస్తే బావుంటుంది!" - అన్నారు మధుసూధనరావు.

ఆ ఆలోచన విశ్వనాథ్‌కీ నచ్చింది.

వెంటనే యద్దనపూడి సులోచనారాణితో కథా చర్చలు ప్రారంభమయ్యాయి. అనుకున్న దానికంటే బాగా వచ్చింది. కథలోని పాత్రలన్నీ కామెడీకి ఒదిగిపోయే విధంగా - సన్నివేశాలు సమకూడాయి.

హాస్య భరితమైన నాటకాలు రాయటంలో ఆరితేరిన గొల్లపూడి మారుతీరావుకి సంభాషణలు రాసే బాధ్యతను అప్పగించారు. అప్పట్లో మారుతీరావు హైదరాబాదు రేడియో స్టేషన్లో ట్రాన్స్‌మిషన్ ఎగ్జిక్యూటివ్‌గా పనిచేసేవారు. సాధారణంగా సినిమా సంభాషణలు ప్రశాంతమైన గెస్ట్‌హౌసుల్లోనో, ఫైవ్ స్టార్ హోటల్ గదుల్లోనో రూపు దిద్దుకుంటుంటాయి. కానీ ఆత్మగౌరవం చిత్రానికి సంభాషణలు హైదరాబాద్ పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లోని చెట్ల నీడన, పచ్చిక బయళ్ళపై మొలకలెత్తాయని చెప్పాలి!

నాటకాలలో పాత్రోచితమైన సంభాషణలు రాయడంలో సిద్ధహస్తుడైన మారుతీరావు, సినీ మీడియాని సులువుగానే అవగాహన చేసుకుని ఆత్మగౌరవం చిత్రానికి సంభాషణలు చక్కగా రాశారు.

కథలో 'ఇమోషనల్ కాన్‌ఫ్లిక్ట్' తక్కువై బిగువు సడలి పోతుందేమోనన్న అనుమానంతో - మళ్ళీ కథ గురించి సమాలోచనలు ప్రారంభమయ్యాయి. కథలో ఇమిడిపోయే విధంగా, గుమ్మడి భార్యగా ఓ పిచ్చి అమ్మాయి పాత్రను సృష్టించారు మారుతీరావు. ఎలాంటి 'ఇమేజ్' లేని ఓ కొత్త అమ్మాయిని ఆ పాత్రకు తీసుకోవాలని - అప్పుడప్పుడే గుర్తింపు తెచ్చుకుంటున్న వాసంతికి ఆ వేషం ఇచ్చారు.

"ఆ పాత్రకు గొల్లపూడి రాసిన డైలాగ్స్ చాలా బావున్నాయి" అంటారు మధుసూధనరావు.

అల్లురామలింగయ్యకు - అన్నపూర్ణా సంస్థ చిత్రాలన్నింటిలోకీ ప్రాముఖ్యత కలిగిన హాస్య పాత్ర - ఈ చిత్రంలో లభించింది. తన వేషాన్ని ఆద్యంతం అద్భుతంగా రక్తికట్టించి, మంచి పేరు తెచ్చుకోవటమే కాకుండా - చిత్ర విజయంలో కూడా భాగస్వాములయ్యారు కాలేజి స్టూడెంట్‌గా అక్కినేని, ఎంతో సహజంగా, మరెంతో హుషారుగా నటించి - 'రొమాంటిక్ హీరో'గా తనకు తానే సాటి అనిపించుకున్నారు......

తమ్ముడి మీద పెట్టుకున్న ఆశలూ, నమ్మకాలు వమ్ముకాగా మానసికంగా కృంగిపోయే అన్నగానూ - తాను ఎంతగానో ప్రేమించిన భార్య మరణిస్తే పరిస్థితులకు తలవంచి ఓ'పిచ్చి పిల్ల'ను రెండో భార్యగా చేసుకుని అనుక్షణం ఆవేదనకు గురయ్యే భర్తగా గుమ్మడి - రసవత్తరంగా పాత్రపోషణ చేసి - ప్రేక్షకుల హృదయాల్ని ఆకట్టుకున్నారు...........

కాలేజీ అమ్మాయిలుగా - కాంచన, రాజశ్రీలు పోటాపోటీలుగా నటించి యువతరం మనసుల్ని దోచుకున్నారు. అలాగే - రేలంగి, రమణారెడ్డి - హాలూ, బాజాలు పాత్రల్లో ఆహ్లాదకరమైన హాస్యాన్ని అందించారు.

ఇక చిత్రనిర్మాణ విషయానికొస్తే - తొలిసారిగా దర్శకత్వపు బాధ్యతల్ని చేపట్టిన విశ్వనాథ్‌కి - నటీనటులనుంచి చాలినన్ని కాల్ షీట్స్ తీసుకునే విషయంలోనూ - ఫిలిం నెగిటివ్ విషయంలోనూ పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చి సహకరించారు మధుసూధనరావు..... అంతకుముందు అన్నపూర్ణా సంస్థలో అసోసియేట్‌గా నాలుగు చిత్రాలకు పనిచేసిన విశ్వనాథ్ - ఎంతో సృజనాత్మకతను సంపాదించుకున్నారనీ - ఆదుర్తి వద్ద శిష్యరికం చేయటం వల్ల 'టెక్నికల్'గా చిత్రాన్ని బాగా తీయగలరనీ - మధుసూధనరావ్ విశ్వాసం!

ఈ చిత్రానికి 'పాటల కంపోజింగ్' మదరాసులో పెట్టుకుంటే - రచయితలూ, మ్యూజిక్ డైరెక్టరూ ఇతరత్రా బిజీగా ఉండి - కాన్సన్‌ట్రేషన్ ఉండదన్న అనుమానంతో - వారిని హైదరాబాద్ రప్పించి మ్యూజిక్ సిట్టింగ్స్ ఏర్పాటు చేశారు. ప్రముఖ కవులు - ఆరుద్ర దాశరథి, సి.నారాయణ రెడ్డి పాటలు రాయగా, అన్నపూర్ణావారికి ఆస్థాన సంగీత దర్శకుడిగా మారిన ఎస్. రాజేశ్వరరావ్ సంగీత సారధ్యం వహించి శ్రావ్యమైన 'ట్యూన్స్' కంపోజ్ చేశారు.

స్వతహాగా సౌండ్ ఇంజనీర్ కావటం వల్ల - దర్శకులు విశ్వనాథ్ స్వయంగా దగ్గరుండి - పాటల్ని చక్కగా రికార్డ్ చేయించారు. పాటలన్నీ 'పాప్యులర్' అయి ఈ చిత్రం మ్యూజికల్‌గా కూడా హిట్టయింది!

ఆత్మగౌరవం చిత్రం ద్వారా హైదరాబాదుకి చెందిన 'సుమతీ కౌశల్'ను నృత్యదర్శకురాలిగా పరిచయం చేశారు......... 'నృత్యశిఖర్' అనే డాన్స్ స్కూలు నిర్వహిస్తున్న ఈమె - తన స్టూడెంట్స్‌తో - రవీంద్రభారతిలో ఇచ్చిన ఒక కార్యక్రమాన్ని చూసి ఆమెకు ఈ అవకాశాన్ని కల్పించారు మధుసూధరరావు..

సహజ వాతావరణాన్ని కన్నులకి కట్టేలా చూపించాలన్న లక్ష్యంతో - ఈ చిత్రం ఔట్‌డోర్ దృశ్యాల్ని మొత్తం హైదరాబాద్ పరిసర ప్రాంతాల్లోనూ, రామప్ప సరస్సు, దేవాలయం దగ్గరా, డిండీ ప్రాజెక్ట్ ప్రాంతంలోనూ చిత్రీకరించారు. స్థానికంగా ఉన్న నటీనటులకూ, సాంకేతిక నిపుణులకూ ఈ చితంలో అవకాశాలిచ్చి ప్రోత్సహించారు.

1966 మార్చి 18న విడుదలైన ఆత్మగౌరవం శతదినోత్సవ చిత్రం కావటమే కాకుండా - రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నంది అవార్డుల్లో తృతీయ ఉత్తమ చిత్రంగానూ, ఉత్తమ కథా చిత్రంగానూ, అవార్డులను అందుకోవటం విశేషం!

44 సంవత్సరాల క్రితం మొదటి నంది అవార్డుల ప్రదానోత్సవంలో ఎడమ నుంచి గొల్లపూడి, దర్శకులు కె.విశ్వనాథ్, గవర్నరు పట్టం థానూ పిళ్ళై, నిర్మాత దుక్కిపాటి మధుసూదనరావు, ముఖ్యమంత్రి సతీమణి, గవర్నరు సతీమణి, హీరోయిన్ కాంచన, ముఖ్యమంత్రి కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి, నటుడు రేలంగి, రచయిత్రి యద్దనపూడి సులోచనారాణి

మొట్టమొదటి చిత్రంతోనే కె. విశ్వనాథ్‌కి దర్శకునిగా మంచి పేరు వచ్చింది. పోను పోను కమర్షియల్ సినిమాని దృశ్యకావ్యంగా మలచుకుంటూ కళాతపస్విగా నీరాజనాలందుకున్నారాయన!!

With Best Compliments from,

అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

Producer.

Annapurna Pictures Private Limited
6-3-563/32,
Somajiguda
Hyd-482.

రచన : ప్రభు